

Vergaderjaar 2021–2022

35 993

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2022 (Incidentele suppletoire begroting inzake het Steunpakket eerste kwartaal 2022)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaat die onderdeel is van de Rijksbegroting, wordt op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2022 wijzigingen aan te brengen in:

De departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid;

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

Nieuw beleid wordt pas in uitvoering genomen nadat het parlement de Ontwerpbegrotingswet 2022 heeft geautoriseerd. De spoedeisende maatregelen in deze incidentele suppletoire begroting 2022 gaan in vanaf 1 januari 2022 en kunnen vanaf dat moment tot betalingen leiden. Indien de formele autorisatie van beide Kamers op dat moment niet is afgerond zal het kabinet de uitvoering van de voorgenomen maatregelen in belang van het Rijk conform lid 2 van artikel 2.27 van de Comptabiliteitswet 2016 starten. Voor de indiening van deze Incidentele suppletoire begroting is uw Kamer vooraf geïnformeerd via de brief Steunpakket 1e kwartaal 2022.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
A.D. Wiersma

B Artikelgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

1. Leeswijzer

1.1 De departementale begroting

In deze Incidentele suppletoire begroting (ISB) van 2022 wordt de begroting voor het jaar 2022 van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) gecorrigeerd in verband met het Steunpakket 1e kwartaal 2022. Onderstaande bedragen hebben betrekking op 2022.

Uitgaven en verplichtingen

- De uitgaven van beleidsartikel 1 Arbeidsmarkt worden in 2022 met € 1.737 miljoen verhoogd voor de programmakosten Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW)-6.
- De uitgaven van beleidsartikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet worden in 2022 verhoogd met € 15,7 miljoen voor de vereenvoudiging Bijstand voor zelfstandigen (Bbz) voor het 1e kwartaal in 2022.
- De uitgaven van beleidsartikel 7 Kinderopvang worden in 2022 verhoogd met € 50,0 miljoen voor de herzieningsregeling Tijdelijke Tegemoetkoming Kinderopvang (TTKO).
- De uitgaven van beleidsartikel 11 Uitvoering worden met € 5,0 miljoen verhoogd voor de uitvoeringskosten NOW-6 door het UWV.
- Op artikel 96 apparaat kerndepartement worden de uitgaven met € 3,3 miljoen verhoogd voor de uitvoeringskosten NOW-6 door SZW.
- Op artikel 99 Nog onverdeeld worden de uitgaven voor 2022 met € 200,0 miljoen verhoogd voor de compensatie energierekening via gemeenten.

1.2 Beleid

1.2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven mutaties.

Tabel 1 Overzicht belangrijkste uitgaven mutaties Incidentele suppletoire begroting Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) 2022 (bedragen x € 1.000)

	uitgaven 2022	artikel nr
Stand begroting 2022 incl NvW en amendementen	49.977.659	alle
Belangrijkste suppletoire mutaties:		
Programmakosten NOW 6.0	1.737.000	1
Vereenvoudiging Bbz	15.674	2
Herzieningsregeling TTKO	50.000	7
Uitvoeringskosten NOW UWV	5.000	11
Uitvoeringskosten NOW departement	3.300	96
Compensatie energierekening	200.000	99
Stand begroting 2022 na 1e ISB	51.988.633	

2. Beleidsartikelen

2.1 Artikel 1 Arbeidsmarkt

Tabel 2 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletoire begroting SZW 2022 artikel 1 Arbeidsmarkt (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe- groting	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2022 incl. NvW en amende- menten			2023	2024	2025	2026
Verplichtingen:	4.187.661	1.737.000	5.924.661	0	0	0	0
Uitgaven:	3.848.922	1.737.000	5.585.922	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	93,70%						
Inkomensoverdrachten	521.333	0	521.333	0	0	0	0
Lage-inkomensvoordeel	374.109	0	374.109	0	0	0	0
Minimumjeugdloonvoordeel	18.767	0	18.767	0	0	0	0
Loonkostenvoordelen	128.457	0	128.457	0	0	0	0
Subsidies	3.287.400	1.737.000	5.024.400	0	0	0	0
Overige subsidies algemeen	7.032	0	7.032	0	0	0	0
Duurzame inzetbaarheid en leven lang ontwikkelen	11.000	0	11.000	0	0	0	0
Stimuleringsregeling LLO in MKB	65.200	0	65.200	0	0	0	0
Stimulering Arbeidsmarkt Positie	180.321	0	180.321	0	0	0	0
Tijd. noodmaatregel overbrugging werkbehoud	2.839.514	1.737.000	4.576.514	0	0	0	0
Nederland leert door	61.402	0	61.402	0	0	0	0
Maatwerk Duurzame Inzetbaarheid en Eerder Uittreden	122.931	0	122.931	0	0	0	0
Opdrachten	30.943	0	30.943	0	0	0	0
Opdrachten	30.943	0	30.943	0	0	0	0
Bekostiging	550	0	550	0	0	0	0
Bekostiging	550	0	550	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotings- hoofdstukken	3.930	0	3.930	0	0	0	0
Ministerie van VWS	56	0	56	0	0	0	0
Ministerie van EZK	3.874	0	3.874	0	0	0	0
Bijdrage agentschappen	4.766	0	4.766	0	0	0	0
Agentschap RIVM	4.596	0	4.596	0	0	0	0
Agentschap CJIB	170	0	170	0	0	0	0
Ontvangsten	13.810	0	13.810	0	0	0	0
Algemeen	1.110	0	1.110	0	0	0	0
Boeten	12.700	0	12.700	0	0	0	0
Terug ontvangsten NOW	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Tijdelijke noodmaatregel overbrugging voor werkbehoud (NOW)

Het kabinet heeft besloten om een nieuwe NOW-tranche open te stellen in het eerste kwartaal van 2022. Het budgettair effect van de NOW-6 (8e tranche) wordt ingeschat op € 1,75 miljard (inclusief uitvoeringskosten) voor 3 maanden. Het bedrag is een grove inschatting en is afhankelijk van de duur van de contactbeperkende maatregelen en de impact hiervan op bedrijven en werknemers. Ook dient het kabinet nog een besluit te nemen over de precieze en volledige voorwaarden die zullen gelden voor de NOW-6. In deze raming is rekening gehouden met dat de voorwaarden voor de NOW-6 zoveel mogelijk lijken op die van de NOW-5 (subsidieperiode november en december 2021). De regeling wordt voor 80%

bevoorschot aan werkgevers en wordt op een later moment afgerekend bij de subsidievaststelling. Zowel de nabetalings, terugvorderingen als de uitvoeringskosten zullen op een later moment in het juiste kasritme worden geplaatst.

2.2 Artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletoire begroting SZW 2022 artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2022 incl. NvW en amende-menten			2023	2024	2025	2026
Verplichtingen:	7.381.543	15.674	7.397.217	0	0	0	0
Uitgaven:	7.389.554	15.674	7.405.228	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	99,50%						
Inkomensoverdrachten	7.322.402	15.674	7.338.076	0	0	0	0
Macrobudget participatiewet uitkeringen	6.446.650	15.674	6.462.324	0	0	0	0
en intertemporele tegemoetkoming Tozo en Bijstand zelfstandigen							
bedrijfskrediet (Bbz 2004)	15.016	0	15.016	0	0	0	0
AIO	380.514	0	380.514	0	0	0	0
Toeslagenwet	474.868	0	474.868	0	0	0	0
Bijstand overig	910	0	910	0	0	0	0
Onderstand (Caribisch Nederland)	4.444	0	4.444	0	0	0	0
Subsidies	27.722	0	27.722	0	0	0	0
SBCM	2.800	0	2.800	0	0	0	0
Nibud	314	0	314	0	0	0	0
Overige subsidies algemeen	10.340	0	10.340	0	0	0	0
Armoede en schulden	488	0	488	0	0	0	0
Alle kinderen doen mee	13.780	0	13.780	0	0	0	0
Waarborgfonds Saneringskredieten	0	0	0	0	0	0	0
Opdrachten	26.514	0	26.514	0	0	0	0
Opdrachten algemeen	26.514	0	26.514	0	0	0	0
Bekostiging	1.297	0	1.297	0	0	0	0
ZonMw	1.297	0	1.297	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	175	0	175	0	0	0	0
ZonMw	175	0	175	0	0	0	0
Bijdrage aan andere begrotings- hoofdstukken	1.100	0	1.100	0	0	0	0
Financiën	1.100	0	1.100	0	0	0	0
Bijdrage aan sociale fondsen	10.000	0	10.000	0	0	0	0
Pensioenfondsen Wsw	10.000	0	10.000	0	0	0	0
Bijdrage agentschappen	335	0	335	0	0	0	0
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	335	0	335	0	0	0	0
Bijdrage aan internationale organisaties	9	0	9	0	0	0	0
Contributie CASS	9	0	9	0	0	0	0
Ontvangsten	18.215	0	18.215	0	0	0	0
Algemeen	18.215	0	18.215	0	0	0	0
TOZO retour kapitaal verstrekkingen	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Vereenvoudiging Bbz

Gemeenten worden gefinancierd voor de uitkeringslasten van het Bbz 2004 via het Macrobudget Participatiewetuitkeringen. Eerder is voor 2022 een effect op het deelbudget Bbz van het Macrobudget ingeboekt voor het verhoogde gebruik na het stopzetten van de Tozo. Door verlenging van de tijdelijke wijzigingen van het Bbz neemt het aantal zelfstandigen met recht op een Bbz-uitkering toe. De budgettaire gevolgen voor het eerste kwartaal van 2022 worden geraamd op € 16 miljoen. Dit is een voorlopige inschatting, de daadwerkelijke uitgaven zijn afhankelijk van de ontwikkelingen in de coronamaatregelen en het uiteindelijke beroep op het Bbz. Dit bedrag is exclusief de autonome ontwikkeling van het beroep op het Bbz. De raming kan in 2022 nog worden bijgesteld op basis van bovenstaande ontwikkelingen.

2.3 Artikel 7 Kinderopvang

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletore begroting SZW 2022 artikel 7 Kinderopvang (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2022 incl. NvW en amende-menten			2023	2024	2025	2026
Verplichtingen:	3.857.977	50.000	3.907.977	0	0	0	0
Uitgaven:	3.857.977	50.000	3.907.977	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	99,50%						
Inkomensoverdrachten	3.827.732	50.000	3.877.732	0	0	0	0
Kinderopvangtoeslag	3.827.732	0	3.827.732	0	0	0	0
Tegemoetkomingsregeling Eigen Bijdrage	0	50.000	50.000	0	0	0	0
Subsidies	9.343	0	9.343	0	0	0	0
Kinderopvang	1.300	0	1.300	0	0	0	0
Subsidies Caribisch Nederland	8.043	0	8.043	0	0	0	0
Opdrachten	4.051	0	4.051	0	0	0	0
Overige opdrachten	3.003	0	3.003	0	0	0	0
Opdrachten Caribisch Nederland	1.048	0	1.048	0	0	0	0
Bekostiging	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Projectbureau PGV	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Bijdrage agentschappen	8.551	0	8.551	0	0	0	0
Agentschap DUO	8.551	0	8.551	0	0	0	0
Bijdrage aan medeoverheden	6.800	0	6.800	0	0	0	0
Versterking Kinderopvang Samen-werking BES(t) 4 kids CN	6.800	0	6.800	0	0	0	0
Ontvangsten	1.583.186	0	1.583.186	0	0	0	0
Algemeen	480	0	480	0	0	0	0
Boeten	255.169	0	255.169	0	0	0	0
Terug ontvangsten NOW	1.327.537	0	1.327.537	0	0	0	0

Toelichting

Herzieningsregeling Tijdelijke Tegemoetkoming Kinderopvang

Het kabinet heeft besloten tot een herzieningsregeling voor substantiële verschillen tussen de tegemoetkoming voor de periodes (voorjaar 2020 en winter 2020) dat de kinderopvang gesloten was vanwege het coronavirus

en de betaalde eigen bijdrage voor de kinderopvang. Dit is reeds gemeld in de Kamerbrief van 29 november jl., kamerstukken II, 2020–2021 31 322, nr 438. Voor deze uitwerking wordt € 50 miljoen gereserveerd.

2.4 Artikel 11 Uitvoering

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletoire begroting SZW 2022 artikel 11 Uitvoering (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2022 incl. NvW en amende-menten			2023	2024	2025	2026
Verplichtingen:	664.321	5.000	669.321	0	0	0	0
Uitgaven:	665.821	5.000	670.821	0	0	0	0
waarvan juridisch verplicht	99,50%						
Subsidies	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Subsidies	1.500	0	1.500	0	0	0	0
Opdrachten	3.173	0	3.173	0	0	0	0
Handhaving smal	3.173	0	3.173	0	0	0	0
Bekostiging	7.067	0	7.067	0	0	0	0
Uitvoeringskosten CN	7.067	0	7.067	0	0	0	0
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	653.271	5.000	658.271	0	0	0	0
Uitvoeringskosten UWV	473.786	5.000	478.786	0	0	0	0
Uitvoeringskosten SVB	166.944		166.944	0	0	0	0
Uitvoeringskosten IB	12.541	0	12.541	0	0	0	0
Bijdrage aan (inter)nationale organisaties	810	0	810	0	0	0	0
Landelijke Cliëntenraad	810	0	810	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Uitvoeringskosten NOW

Dit betreft de uitvoeringskosten UWV voor het uitvoeren van de NOW-6 regeling.

2.5 Artikel 96 Apparaat Kerndepartement

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletoire begroting SZW 2022 artikel 96 Apparaat Kerndepartement (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2022 incl. NvW en amende-menten			2023	2024	2025	2026
Verplichtingen:	471.965	3.300	475.265	0	0	0	0
Uitgaven:	476.979	3.300	480.279	0	0	0	0
Personele uitgaven	386.333	3.300	389.633	0	0	0	0
waarvan eigen personeel	377.763	3.300	381.063	0	0	0	0
waarvan externe inhuur	6.450	0	6.450	0	0	0	0
waarvan overige personele uitgaven	2.120	0	2.120	0	0	0	0

	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2022 incl. NvW en amende-menten			2023	2024	2025	2026
Materiële uitgaven	90.646	0	90.646	0	0	0	0
waarvan overige materiële uitgaven	17.588	0	17.588	0	0	0	0
waarvan ICT	22.793	0	22.793	0	0	0	0
waarvan bijdrage aan SSO's	50.265	0	50.265	0	0	0	0
Ontvangsten	79.893	0	79.893	0	0	0	0
Algemeen	79.893	0	79.893	0	0	0	0

Toelichting

Uitvoeringskosten NOW

Dit betreft de uitvoeringskosten SZW voor het uitvoeren van de NOW-6 regeling.

2.6 Artikel 99 Nog onverdeeld

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid Incidentele suppletore begroting SZW 2022 artikel 99 Nog onverdeeld

	Stand ontwerpbe-groting	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie	Mutatie	Mutatie	Mutatie
	2022 incl. NvW en amende-menten			2023	2024	2025	2026
Verplichtingen:	141.522	200.000	341.522	0	0	0	0
Uitgaven:	141.443	200.000	341.443	0	0	0	0
Overige beleidsuitgaven	141.443	200.000	341.443	0	0	0	0
Onvoorzien	141.443	200.000	341.443	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0	0	0

Toelichting

Energietoelage

Gemeenten zullen in 2022 via categoriale bijzondere bijstand een eenmalige tegemoetkoming voor de gestegen energieprijzen toekennen aan huishoudens met een laag inkomen. Voor de uitvoering en uitgifte van de eenmalige aanvullende tegemoetkoming – voor huishoudens met een laag inkomen – heeft het kabinet een eenmalig budget van 200,0 miljoen euro beschikbaar gesteld. De middelen zullen via de algemene uitkering van het gemeentefonds aan gemeenten worden verstrekt. Komende Voorjaarsnota worden de middelen overgeboekt naar het Gemeentefonds, zodat het mee kan lopen in de meicirculaire.